

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Kryslá a soudce Mgr. Lukáše Pišvejce (soudce zpravodaj) a soudkyně JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobce: **MOL Česká republika, s.r.o.**, sídlem Purkyňova 2121/3, Praha 1
zastoupen advokátem Mgr. Radkem Pokorným, sídlem Klimentská
1216/46, Praha 1

proti
žalované: **České obchodní inspekci, Ústřednímu inspektorátu**, sídlem
Štěpánská 15, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 8. 2013, č. j. ČOI 66410/13/O100/2200/
13/Hy/Št

takto:

- I. Pokuta uložená žalobci rozhodnutím České obchodní inspekce, inspektorátu Plzeňského a Karlovarského, ze dne 10. 5. 2013, č. j. ČOI 56198/13/2200, ve spojení s rozhodnutím České obchodní inspekce, ústředního inspektorátu, ze dne 29. 8. 2013, č. j. ČOI 66410/13/O100/2200/13/Hy/Št se snižuje na částku ve výši 500.000 Kč.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 41.849,47 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce Mgr. Radka Pokorného, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2013, čj. ČOI 66410/13/O100/2200/13/Hy/Št (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo změněno rozhodnutí České obchodní inspekce, Inspektorátu Plzeňského a Karlovarského (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 10. 5. 2013, čj. ČOI 56198/13/2200 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byla žalobci uložena pokuta 1.500.000 Kč pro porušení § 3 odst. 1 zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPH“ nebo „zákon o pohonných hmotách“) a tím naplnění skutkové podstaty § 9 odst. 1 písm. b) ZPH. Změna výroku prvostupňového rozhodnutí spočívala ve snížení pokuty na 1.400.000 Kč, ve zbytku bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno. Žalobce navrhoval zrušení i prvostupňového rozhodnutí a přiznání mu práva na náhradu nákladů řízení. Současně žalobce navrhoval, pokud soud neshledá důvody pro zrušení rozhodnutí, aby rozhodl o upuštění od uloženého trestu, popř. o jeho snížení, neboť podle žalobce je uložená pokuta nepřiměřená

II.

Žaloba

2. V žalobě žalobce pod bodem III. uvedl průběh správního řízení. Pod bodem IV. žaloby nazvané „Procesní pochybení“ v části „1. Porušení povinnosti přesně a úplně zjistit skutečný stav věci“ žalobce namítal, že žalovaný nerespektoval povinnost stanovenou v § 32 odst. 1 správního řádu zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem opatřit potřebné doklady. Sice formálně zahájil a vedl správní řízení, fakticky však vyšel pouze ze zjištění učiněných v rámci provedené kontroly, která nebyla úplná. Zejména nezjišťoval důvody kontaminace pohonné hmoty, jak výslovně uvedl v napadeném rozhodnutí. Vycházel z toho, že hodnota oktanového čísla není obvykle ovlivněna běžnou manipulací. Přesto své nepodložené podezření na neoprávněný zásah do složení pohonné hmoty zohlednil při ukládání sankce.
3. Žalobce souhlasil, že důvody kontaminace pohonné hmoty jsou zásadní z hlediska ukládání sankce za správní delikt týkající se prodeje nejakostních pohonných hmot. Výše ukládané pokuty by však měla odrážet povahu zjištěného pochybení, aby tak bylo možno hovořit o přiměřeném trestu. Dle žalobce proto měl žalovaný tyto skutečnosti zjišťovat a prokazovat. V žádném případě nebyl oprávněn výši pokuty určovat na základě svých podezření, ač založených na obvyklosti. Za paradoxní žalobce považoval, že mu bylo přičítáno k tíži podezření z neoprávněného zásahu do pohonné hmoty za situace, kdy upozorňoval, že ke kontaminaci pohonné hmoty došlo pravděpodobně vinou provozní nekázně dopravce při rozvozu paliv a jejich stáčení do nádrže čerpací stanice Černošín. Své tvrzení žalobce ve správním řízení dokládal mj. rozborů vzorků nevyhovujícího benzínu BA 95, když v rozhodné době odebíral benzin BA 95, který vyhovoval jakostním normám. Tuto skutečnost lze prokázat dodacími listy z 5.2.2013, 20.2.2013 a 5.3.2013 potvrzenými plnicím dopravce společnosti KLACSKA s.r.o. K dodacím listům byl vždy připojen atest jakosti zboží vystavený společností ČEPRO, a.s., v němž byly uvedeny konkrétní parametry jakosti dodávané pohonné hmoty. Současně s benzinem BA 95 byla dodávána motorová nafta. Výsledky kontrolních laboratorních rozborů přitom prokázaly, že nejakostní benzin BA 95 byl kontaminován produktem motorová nafta. Kontaminace benzínu byla proto způsobena motorovou naftou přepravovanou společně s benzinem. Žalobce si nechal posoudit stav technologie čerpací stanice Černošín, aby zjistil, zda ke kontaminaci nemohlo dojít v průběhu prodeje či stáčení na této čerpací stanici. Akreditovaná servisní organizace ACIS, CTS, s. r. o. vyhodnotila, že stav stáčecího, sacího a rekuperačního potrubí je bez závad a jeho vlivem

nemohlo dojít ke smíchání produktů PHM na čerpací stanici Černošín. Z uvedeného plyne, že ke kontaminaci prodávaného benzínu nemohlo dojít v rámci technologie stáčení a prodeje pohonných látek na čerpací stanici Černošín. Žalovaný tvrzení žalobce v tom směru dále neproověřoval a neprováděl žádné dokazování. Vyšel ze zjištění učiněných při kontrole, aniž by tyto jakkoli dále rozvedl či ověřil. Takový postup je podle žalobce v rozporu se zásadou materiální pravdy zakotvenou v § 3 správního řádu a § 50 odst. 3 správního řádu, podle něhož platí, že v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.

4. Dle žalobce je třeba považovat za nezákonný postup, při kterém správní orgán nezjišťuje skutečný skutkový stav věci a tvrzení účastníka řízení dále neproověřuje ani z vlastní iniciativy neshromažďuje důkazy a další podklady pro meritorní rozhodnutí a následně, dokonce při určování výše pokuty, zohledňuje svá podezření. V té souvislosti žalobce citoval: „...výsledky kontroly, provedené podle zákona ČNR č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, mohou být podkladem pro zahájení správního řízení o uložení pokuty vůči odpovědnému subjektu a jedním z důkazů, kterým je prokazováno protiprávní jednání odpovědného subjektu, avšak samy o sobě nenahrazují ani nemohou nahradit dokazování provedené postupem stanoveným správním řádem v rámci následně vedeného správního řízení o uložení správní sankce. Skutečnost, že správní řízení o uložení pokuty navazovalo na kontrolní činnost podle zákona ČNR č. 9/1991 Sb. a zákona ČNR č. 552/1991 Sb., nezabývá správní orgán povinností vycházet při rozhodování ze skutečného stavu věci (...), a nikoli pouze ze zjištění učiněných v rámci provedené kontroly...“ (pod čarou uveden odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 7 A 59/99-45). Dle žalobce bylo povinností žalovaného zjistit skutkový stav věci přesně a úplně. A to zvláště v situaci, kdy byla uložena pokuta přesahující milion korun, tedy ve výši, která není obvykle ukládána. Ačkoli je odpovědnost za správní delikt podle § 9 odst. 1 písm. b) ZPH stanovena jako objektivní, nelze připustit zneužití této konstrukce v situaci, kdy se pochybení prokazatelně dopustila osoba odlišná. Podle právní teorie je konstrukce odpovědnosti bez zavinění odůvodňována teoretickými i praktickými důvody. Objektivní odpovědnost umožňuje snadný postih toho, kdo je pravděpodobně pachatelem, bez zjišťování a dokazování zavinění, které by mohlo být problematické. V situaci, kdy skutečný pachatel zjistitelný bude, však nelze mechanicky ukládat sankci bez toho, aby se tato skutečnost odrazila minimálně ve výši uložené pokuty. Objektivní odpovědnost nelze zneužít k trestání osob, o kterých lze prokázat, že se reálného pochybení nedopustily. Opačný formalistický přístup nelze připustit.
5. S ohledem na uvedené žalobce shrnul, že důvody kontaminace žalovaný nezjišťoval a neprokazoval, na základě obvyklosti si je domýšlel a zohlednil je při ukládání sankce. K tvrzením žalobce nepřihlížel. Žalovaný tím porušil povinnosti stanovené v § 3 a § 50 odst. 2 a 3 správního řádu. Pokud chtěl žalovaný při ukládání sankce přihlížet k důvodnému podezření na neoprávněnou manipulaci s pohonnou hmotou, bylo jeho povinností tuto prokázat. V opačném případě má tato skutečnost vliv na přiměřenost uložené sankce a zákonnost rozhodnutí jako celku.
6. V bodu IV. žaloby v části označené „2. Porušení povinnosti umožnit účastníku řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí“ žalobce namítal, že bylo správní řízení zahájeno 17.4.2013, kdy mu bylo doručeno oznámení o zahájení řízení, a téhož dne mu bylo doručeno také usnesení, kterým mu byla stanovena lhůta deseti dnů k navržení důkazů a učinění návrhů k předmětu řízení a k podkladům pro rozhodnutí. V usnesení se výslovně uvádí, že může správní orgán prohlásit, do kdy může účastník činit své návrhy. Dle žalobce je tento postup v rozporu s požadavky správního řádu na spravedlivý proces, když byla spojena výzva k návrhům na doplnění dokazování s výzvou k návrhům týkajícím se podkladů pro rozhodnutí. Z logiky věci vyplývá, že žalobce v okamžiku, kdy navrhoval provedení dalších důkazů, neznal a nemohl znát rozsah podkladů pro rozhodnutí, k nimž by se měl vyjádřit. K tomu žalobce argumentoval důvodovou zprávou ke správnímu řádu, že tento institut slouží k tomu, aby se účastníci měli možnost

vyjádřit k jakémusi „konceptu“ rozhodnutí po provedení všech důkazů a po jejich předběžném vyhodnocení správním orgánem. Uvedl, že také Nejvyšší správní soud opakovaně konstatoval, že musí být účastníku řízení umožněno vyjádřit se ke všem podkladům rozhodnutí a v případě, že tyto budou doplněny, je povinností správního orgánu znovu vyzvat účastníka řízení k seznámení se s nimi a k využití práva vyjádřit se k jejich obsahu. Tato práva žalobce žalovaný vyloučil, když stanovil desetidenní lhůtu k navržení důkazů a vyjádření se k podkladům rozhodnutí s tím, že správní orgán může prohlásit, dokdy účastník může činit své návrhy, a že bude po uplynutí lhůty ve věci vydáno rozhodnutí. Přitom je ve správním trestání koncentrace nepřijatelná, neboť podle odborné literatury „...koncentraci nelze použít ve správním trestání, protože, jak patrně z následné judikatury, zde nepřichází zásadně v úvahu, a to ani v souvislosti s odvolacím řízením...“ (pod čarou uveden odkaz: Mates, P. Koncentrační zásada ve správním řízení. Právní rádce, r. 2012, dostupný na <http://pravnikradce.ihned.cz/cl-55114680-koncentracni-zasada-ve-spravnim-rizeni>). Dle žalobce lze spekulovat, že správní orgán, který takto kombinuje výzvy, předem počítá s tím, že důkazním návrhům účastníka řízení nevyhoví. V tom smyslu se vyjádřila i judikatura (citováno z rozsudku Nejvyššího správního soudu 4 As 71/2008-123). Stanovením společné lhůty k navržení důkazů, k doplnění důkazního návrhu a k vyjádření se k podkladům rozhodnutí postupoval žalovaný v rozporu se zákonem. Nedovoleně navíc omezil další návrhy žalobce stanovením koncentrace. Postupem žalovaného tak bylo žalobci upřeno právo zakotvené v § 36 odst. 3 správního řádu a garantované v § 4 odst. 4 správního řádu.

7. Pro popsané vady (bod IV. žaloby část 1. a 2.) by napadené rozhodnutí a prvostupňové rozhodnutí mělo být zrušeno v souladu s § 76 s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy a vyžaduje zásadní doplnění. Žalovaný se navíc dopustil několika podstatných porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, která mohla mít a podle žalobce i měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.
8. V bodě V. žaloby označeném “Přítomnost liberačního důvodu podle ustanovení § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách“ žalobce uvedl, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil. S odkazem na § 10 odst. 1 ZPH namítal, že v rámci svého podnikání uplatňuje řadu opatření, která mají zabránit případnému prodeji nejakostních pohonných hmot. Výhradním dodavatelem pohonných látek do jeho sítě čerpacích stanic je společnost Slovnaft Česká republika, spol. s r.o. se sídlem Praha 4, Olbrachtova 9, PSČ 140 00, IČ 494 50 301, která každoročně potvrzuje kvalitu svých služeb a interních procesů při certifikaci systému managementu kvality dle ISO 9001. Značka SLOVNAFT je garancí motorových paliv špičkové kvality, přičemž důkazem je i množství zákazníků v zemích, ve kterých skupina SLOVNAFT působí. Pohonné hmoty dodávané žalobci společností Slovnaft Česká republika, spol. s r.o. pochází od společnosti ČEPRO, a.s. se sídlem Dělnická 213/12, 170 04 Praha 7 - Holešovice, IČO: 60193531. Společnost ČEPRO, a.s. dodává výrobky, které splňují požadavky jakostních norem, přičemž kvalita pohonných hmot je monitorována akreditovaným inspekčním orgánem SGS Czech Republic, s. r.o., Divize paliv a maziv, ev. č. 4015. Distributorem veškerých žalobcem prodávaných produktů je mezinárodní společnost KLACSKA s.r.o. se sídlem Praha 9, Českobrodská 1174, PSČ 198 00, IČ 629 67 924, jejíž soupravy přepraví ročně více než miliardu litrů kvalitních pohonných hmot. Společnost KLACSKA s.r.o. byla založena v roce 1996 jako 100% dceřiná společnost firmy P ■ K ■ GmbH ve Vídni a je členem skupiny Klacska Group (sesterské společnosti působí v Rakousku, Polsku, Slovensku, Maďarsku, Rumunsku, Bulharsku, Srbsku). Firemní skupina nabízí více než 30 let zkušeností v dopravě pohonných hmot. Celé skupině Klacska Group byl udělen certifikát jakosti podle ISO 9001 a 14001. K zákazníkům skupiny Klacska patří společnosti Agip, Aral, BP, Conoco, OMV, Shell, Total a několik dalších. Klacska s.r.o. zaváží čerpací stanice firem OMV Česká republika, Agip, Slovnaft a rozhodující většinu zákazníků těchto společností. Skutečnost, že žalobce na základě odběratelských smluv nakoupil jakostní pohonné hmoty splňující předepsané parametry lze prokázat dodacími listy z 5.2.2013, 20.2.2013 a 5.3.2013 vystavenými plniči dopravce společnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Cínová.

KLACSKA s.r.o., které byly opatřeny atestem jakosti potvrzeným společností ČEPRO, a.s. Technologie čerpacích stanic žalobce je v souladu s právními předpisy pravidelně každý rok kontrolována servisními organizacemi v rámci technologické prohlídky čerpacích stanic. Při prohlídce je prováděn široký rozsah úkonů např. ve vztahu k šachtám nádrží, stáčecím šachtám, odvětrání nádrží, výstražným orientačním tabulkám, potrubním rozvodům, stojanům, rozvaděčím, uzemňovacím bodu atd. Protokoly o kontrolách provedených v roce 2013 žalobce přiložil. V roce 2011 (17.11.2011) odebrala ČOI na čerpací stanici Černošín vzorky MN a BA 95 Natural s výsledkem, že vzorky splňují předpisy pro prodej v České republice.

9. Žalobce v této souvislosti poukázal na to, že možnosti, kterými by bylo možno zabránit porušení dané povinnosti, jsou omezené. Vzhledem ke specifickým předmetu podnikání, nákladům a době trvání není možné zajistit provádění rozboru pohonných hmot při každém závozu, popř. jiné manipulaci a např. odkládat prodej do doby získání výsledků. V takovém případě by muselo dojít k pravidelnému přerušení provozu čerpací stanice vždy až na několik dní, což by bylo neudržitelné. Podle informací žalobce takto rozsáhlé rozborů nejsou standardně prováděny žádným prodejcem. V reálném provozu čerpacích stanic není možné zajistit kontinuální prodej paliva z nádrže a současně před každou dodávkou testovat kvalitu. Rozbor kvality může provádět pouze autorizovaná laboratoř. Ani správní orgán není schopen na základě odebraného vzorku posoudit kvalitu přímo na místě odběru, ale musí zaslat odebrané vzorky do laboratoře. Také žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že má účastník řízení omezenou možnost zjistit, že dodaná pohonná hmota splňuje stanovené požadavky na jakost a složení. Podle žalovaného je na účastníkovi řízení, aby si zajistil takový zdroj dodávek PHM, který by minimalizoval riziko jeho případného protiprávního jednání. Žalobce je přitom přesvědčen, že si kvalitního dodavatele i dopravce pohonných hmot zajistil. Není mu zřejmé, jaká další opatření by mohl přijmout, když i žalovaný omezenou možnost kontroly připouští. Žalovaný se nezabýval upozorněním žalobce na svého kvalitního dodavatele i dopravce pohonných hmot. V případě správního deliktu podle § 9 odst. 1 písm. b) ZPH se nejedná o odpovědnost za zavinění, ale nejde také o odpovědnost absolutní. Odpovědnost za správní delikt není dána v případě, kdy je naplněn liberační důvod podle § 10 odst. 1 ZPH. Vzhledem k tomu, že má žalobce omezenou možnost kontroly jakosti a složení prodáváných pohonných hmot, cíleně spolupracuje s renomovaným dodavatelem pohonných hmot, využívá služeb mezinárodního dopravce prodáváných produktů, vynaložil veškeré úsilí, které bylo možné požadovat, aby porušení povinnosti zabránil, proto za správní delikt neodpovídá.
10. V bodě VI. žaloby nazvaném „Přiměřenost uložené pokuty“ žalobce namítal, že uložená pokuta ve výši 1.400.000 Kč není přiměřená, za přiměřenou by považoval pokutu řádově nižší. V části „i. Údajné spáchání dvou skutků“ uvádí, že se podle napadeného rozhodnutí na výši uložené sankce významně podílí skutečnost, že se jedná o vícenásobné porušení zákona. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že se žalobce správního deliktu dopustil dvěma skutky, a to prodejem nejakostního benzínu dne 26.2.2013 a dne 6.3.2013 a tato skutečnost byla hodnocena jako přitěžující. Žalobce nesouhlasil s tím, že se dopustil dvou skutků, neboť nejakostní benzín se v nádrži nacházel pouze v důsledku jedné kontaminace při závozu. Žalovaný sice tento kontaminovaný benzín ke vzorkům odebral dvakrát, tato skutečnost však může svědčit právě jen o počtu provedených kontrol, ale nikoli o tom, kolikrát došlo ke spáchání deliktu. Žalobce již v předchozích podáních upozorňoval, že 6.3.2013, kdy byl odebrán druhý kontrolní vzorek, byl v nádrži s pohonnou hmotou stále benzín, který se tam nacházel v době první kontroly dne 26.2.2013. Uvedené lze prokázat tím, že stav v nádrži v době první kontroly byl 10.030 litrů PHM - BA 95 Super - Natural 95. V době druhé kontroly byl stav v nádrži 12.785 litrů PHM. Dne 5.3.2013 proběhla dodávka PHM v objemu 7.081 litrů PHM, a je tedy zřejmé, že v době druhé kontroly musel být v nádrži nejen benzín z dodávky provedené dne 5.3.2013, ale také benzín, který se tam nacházel v době první kontroly. Výsledky z druhé kontroly byly zřetelně lepší než výsledky kontroly druhé, což svědčí o tom, že kontaminován byl benzín z předchozího závozu PHM. Žalobce se ohradil proti závěru žalovaného, že je sice pravděpodobné, že se v nádrži

nacházel zbylý benzin z předchozího závozu, to však nic nemění na skutečnosti, že byl takto údajně zjištěn prodej nejakostní pohonné hmoty dvakrát. Podle žalobce nelze dovozovat, že opakovaným odebráním vzorků z kontaminované pohonné hmoty dochází k opakovanému spáchání správního deliktu, popř. že by se jednalo o další skutky. Dle žalobce došlo k jednomu vadnému závozu, kdy benzin z tohoto závozu zůstal v nádrži do té doby, než žalobce zjistil, že nesplňuje předepsané parametry. Žalobce byl o nesplnění parametrů prvního vzorku informován ústně bezprostředně před provedením druhé kontroly dne 6.3.2013. Písemně mu byly výsledky rozboru prvního vzorku sděleny až 8.4.2013. Pokud by byl žalobce informován dříve, výsledky druhého vzorku by byly zcela v pořádku. Je proto zjevné, že žalobce nemohl dříve reagovat a kontaminovanou PHM odstranit. Závěr správního orgánu, že tím, že došlo k více kontrolním odběrům kontaminovaného PHM, se dopustil účastník více skutků, považoval žalobce za absurdní. Závažnost skutku by se odvíjela od počtu odebraných vzorků z nádrže s pohonnou hmotou. Žalovaný nepostupoval správně, když za významný faktor pro stanovení výše pokuty považoval skutečnost, že údajně došlo k vícenásobnému porušení. S ohledem na to by pokuta měla být snížena.

11. V bodě VI. žaloby v části „ii. Údajná recidiva“ žalobce uváděl, že byla podle napadeného rozhodnutí velmi významným faktorem, který pokutu zvýšil, skutečnost, že se jednalo o recidivní jednání, a to v případě skutku ze dne 6.3.2013, když toho dne nastala právní moc rozhodnutí Inspektorátu Ústeckého a Libereckého, čj. ČOI 15838/13/2500/0008/RZ/BL, kterým byla žalobci uložena pokuta za porušení jakostních parametrů na jiných čerpacích stanicích. Dle žalobce nelze v tomto případě hovořit o recidivě, tedy o případě, kdy podle teorie trestního práva pachatel, který byl pravomocně odsouzen, spáchá nový trestný čin. Ačkoli obecně je vhodné institutů trestního práva ve správním řízení využívat, u recidivy je ve správním řízení třeba důsledně zohlednit odlišnosti správních deliktů a trestných činů. K přísnějšímu postihu při recidivě v trestním právu se přistupuje ze zcela jasného důvodu, že ani předchozí pravomocné odsouzení pachatele nevedlo k jeho nápravě (pod čarou uveden odkaz: Jelínek, J. a kol. Trestní právo hmotné, obecná část, zvláštní část. Leges 2009, s. 415) a z téhož zdroje je citováno: „byl-li pachatelem vykonán dříve uložený trest, pak zpravidla nelze učinit závěr, že splnil účel. V těchto okolnostech se projevuje větší závažnost recidivy...“. Podle žalobce nelze dávat do souvislosti pokutu pravomocně mu uloženou dne 6.3.2013 (a vykonatelnou dne 6.4.2013) a odběry benzínu dne 26.2.2013 a dne 6.3.2013, při kterých byla zjištěna kontaminace PHM. V situaci, kdy je žalobce trestán, nelze, aniž by mu bylo prokázáno zavinění, hovořit o možném nesplnění účelu trestu, popř. o tom, že nedošlo k nápravě pachatele. Žalobce může být shledán odpovědným za spáchání správního deliktu bez ohledu na zavinění, z čehož zároveň vyplývá, že k dalšímu naplnění skutkové podstaty může dojít opět nezaviněně. Účelem recidivy je přitom zostření trestu nenapraveným pachatelům. Žalobce opakovaně prokazoval, že se snažil možnému porušení svých právních povinností zabránit. Správní orgán dokonce připustil omezenou možnost spáchání správního deliktu zabránit, přesto žalobci trest zostril. Ve správním trestání je zpřísnování trestů s přihlédnutím k recidivě značně problematické a v situacích, kdy nebylo prokázáno zavinění účastníkem řízení, by mělo být zcela vyloučeno. Pokud totiž účastník řízení nemůže efektivně zamezit porušení právních povinností, bude trestán až do doby, kdy bude nucen svoji činnost ukončit. I v trestním právu je přitom zdůrazňována materiální povaha recidivy: „... ustanovení, že soud je oprávněn podle povahy předchozího odsouzení nepokládat za přitěžující okolnost, že pachatel byl již pro trestný čin dříve odsouzen, zabraňuje pouhému formálnímu posuzování této přitěžující okolnosti a vyjadřuje materiální pojmání recidivy...“. Žalovaný pochybil, když při ukládání trestu zohlednil údajnou recidivu.
12. V bodě VI. žaloby v části označené „iii. Předvídatelnost, kontinuita správního rozhodování“ žalobce poukázal na předchozí rozhodovací praxi žalovaného, kdy žalovaný ukládal za srovnatelná porušení pokuty výrazně nižší, než je pokuta uložena žalobci. Konkrétně žalobce uvedl rozhodnutí čj. ČOI 26718/12/2400/R0014/2012/Vr/Št, jímž byla společnosti INTEGRAZ, spol. s r. o. uložena pokuta za prokázaný prodej dvou druhů pohonných hmot,

kteře nesplňovaly požadavky na jakost (benzin Super BA-9510, který nevyhověl limitním hodnotám ČSN EN 228 ve třech ukazatelích jakosti a motorová nafta, která nesplňovala limitní hodnoty ČSN EN 590 ve dvou ukazatelích jakosti) ve výši 300.000 Kč, přičemž závažnost pochybení hodnotil správní orgán jako vysokou. Benzin Super BA-95 prodávaný společností INTEGRRAZ vykazoval výrazně horší jakost oproti kontaminovanému benzínu Super BA-95, za který byl postižen žalobce. Společnost INTEGRRAZ navíc prodávala i nejakostní naftu. I při zohlednění toho, že správní orgán při ukládání pokuty společnosti INTEGRRAZ přihlédl k polehčujícím okolnostem (zejména k nepříznivé ekonomické situaci účastníka řízení), mezi výší pokuty uloženou společností INTEGRRAZ a žalobci je hrubý nepoměr. Dalším příkladem je rozhodnutí čj. ČOI 151136/12/2000/PR1527/PHM/Bo, kterým byla společnosti STARKON Nová Říše, spol. s r. o. uložena pokuta za spáchání správního deliktu podle § 9 odst. 1 písm. b) ZPH, kterého se dopustila tím, že prodávala motorový benzin BA 95 se závažnějšími odchylkami od jakostních norem, než jaké byly zjištěny u žalobce. Správní delikt byl i s přihlédnutím k tomu, že šlo o prvý případ a malou čerpací stanici, hodnocen jako více závažný, pokuta činila 450.000 Kč, tj. výrazně nižší než pokuta uložená žalobci. Dalším příkladem je rozhodnutí čj. ČOI 77382/1 O/OI 00/2400/10/Tu/Št, kterým byla snížena společnosti HZ Plus spol. s r. o. uložena pokuta na částku 200.000 Kč. Pokuta byla uložena za to, že tato společnost prodávala pohonnou hmotu BA 95 Super, která nesplňovala jakostní požadavky ve třech ukazatelích. Ve všech těchto ukazatelích byly zjištěné hodnoty horší než u žalobce (podle správního orgánu šlo o hrubé a závažné porušení) a společnost se tohoto správního deliktu dopustila opakovaně.

13. Dle žalobce správní orgán při rozhodování o výši pokuty nerespektoval princip předvídatelnosti, legitimního očekávání a kontinuity správního rozhodování, který je třeba zohlednit i v rámci správního řízení, což dokládá i judikatura (pod čarou uveden odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 8 Afs 84/2007-49). Neodůvodněné odchýlení se od praxe užívané v předchozích případech přitom může porušit princip rovnosti zakotvený ústavním pořádkem. Podle judikatury „...jestliže se takováto praxe vytvořila, správní orgán se od ní nemůže v jednotlivém případě odchýlit, neboť takový jeho postup by byl libovůlí, která je v právním státě (viz čl. 1 odst. 1 Ústavy) nepřijatelná. Ze zásady zákazu libovůle a neodůvodněné nerovného zacházení (viz čl. 1 věta první Listiny základních práv a svobod) vyplývá princip vázanosti správního orgánu vlastní správní praxí v případě, že mu zákon dává prostor pro uvážení, pokud se taková praxe vytvořila...“ (Pod čarou uveden odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 Ans 1/2005-57.) Dle žalobce nebyl důvod, pro který by se žalovaný mohl odchýlit od své zavedené správní praxe. Žalovaný tak neodůvodněně uložil žalobci pokutu ve výši, která neodpovídá principu kontinuity a legitimního očekávání. Za přiměřenou by žalobce považoval sankci řádově nižší, která by odrážela i další okolnosti věci.
14. V bodě VI. žaloby v části označené „iv. Nesprávné zohlednění některých principů pro ukládání sankcí“ žalobce uvedl, že se domnívá, že je sankce uložena v rozporu se základními principy pro ukládání peněžitých sankcí stanovenými v § 10 odst. 2 ZPH. Ve vztahu k závažnosti jednání žalovaný uvedl, že docházelo k opakovanému prodeji nejakostních pohonných hmot, kdy spotřebitel byl poškozen tím, že očekával kvalitní výrobek. Dále přihlédl k opakovanému prodeji pohonných hmot nesplňujících požadavky na jakost. Ve vztahu k následku protiprávního jednání bylo mj. uvedeno, že se jedná o důvodné podezření na manipulaci s palivem, protože takové palivo se nevyrábí. V uvedených případech se však nejedná o skutečnosti, které by měly být hodnoceny při ukládání sankce (výjimku by mohla představovat údajná opakovanost jednání), neboť jde o skutečnosti plynoucí ze skutkové podstaty správního deliktu jako takového. Žalovaný postupoval vadně, když se při úvaze o závažnosti, způsobu spáchání a následku jednání zabýval tím, čím žalobce údajně naplnil skutkové podstaty, tj. prodejem nejakostního benzínu. Podle judikatury platí, že „...jednotlivé logické kroky, které vedly správní orgán ke stanovení konkrétní výše pokuty, je přitom třeba formulovat precizně a jednoznačně, aby odůvodnění stanovené výše pokuty bylo přezkoumatelné. Rozhodně nelze výši pokuty odůvodňovat poukazem na splnění zákonných podmínek skutkové podstaty správního deliktu, tedy

skutkových podstat správních deliktů uvedených ve výše označených zákonných ustanoveních...“ (Pod čarou uveden odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 4 As 22/2008-121.) Dle žalobce, když žalovaný hodnotil při úvaze o závažnosti a následku jednání naplnění znaků skutkové podstaty, porušil zásadu zákazu dvojího přičítání.

15. Obě napadená rozhodnutí označil žalobce za nepřezkoumatelná, neboť z jejich odůvodnění nelze jednoznačně zjistit, jaké skutečnosti naplnili skutkovou podstatu správního deliktu a jaké skutečnosti byly zohledněny při samotném ukládání sankce. Žalovaný navíc nedostatečně přihlédl k polehčujícím okolnostem. Jako lehce polehčující okolnost vyhodnotil provedení nápravných opatření žalobcem. Dle žalobce mělo být dále přihlédnuto k tomu, že se snažil o zjištění příčin nedostatků, k porušení došlo z jeho strany nezaviněně a přihlédnuto mělo být také k opatřením, která uplatňuje, aby zabránil porušením (renomovaný dodavatel pohonných hmot, přeprava). Úvahy o uložení a výši sankce v napadeném rozhodnutí opírající se o závěry prvostupňového rozhodnutí nebyly z hlediska zákonných požadavků dostatečné. Žalobce byl nadto přesvědčen, že pokuta byla uložena ve zjevně nepřiměřené výši.
16. V bodě VI. žaloby v části označené „Majetkové poměry žalobce“ je uvedeno, že je výše uložené pokuty nepřiměřená i s ohledem na majetkové poměry žalobce. Již v průběhu správního řízení žalobce poukazyval, že v roce 2012 zaznamenal ztrátu ve výši - 34,6 mil. Kč a za první čtvrtletí roku 2013 ztrátu ve výši - 10,7 mil. Kč. Základní vlastní jmění žalobce bylo záporné (- 21 mil. Kč), jak plyne z účetní závěrky za rok 2012. Přesto byla žalobci uložena pokuta 1.500.000 Kč. Žalovaný argumentaci žalobce odmítl s tím, že je žalobce v dlouhodobém horizontu stabilní společností s tržbami více než 4,5 mld. Kč ročně. Poznámku o tom, že hlavním společníkem žalobce se stala společnost MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaság, nepovažoval žalobce za relevantní, neboť tato skutečnost neměla přímý vliv na finanční situaci žalobce a ani na zmírnění případných likvidačních účinků uložené sankce. Z hlediska aktuální schopnosti žalobce unést následky uložené finanční sankce rovněž nebyl relevantní dlouhodobý stav jeho tržeb. Podobně také nebylo možné považovat pokutu za přiměřenou, pokud by k jejímu uhrazení bylo nezbytné, aby žalobce rozprodal část svého majetku, zásob apod., jejichž údajnou velikostí žalovaný argumentoval. Dle žalobce žalovaný vadně posoudil přiměřenost pokuty k majetkovým poměrům žalobce v rozhodné době. Výše pokuty navíc nemůže být odvíjena od majetkových poměrů celé společnosti bez zřetele k velikosti a majetkovým poměrům konkrétní čerpací stanice. Čerpací stanice Černošín má jeden z nejmenších prodejů PHM v síti čerpacích stanic žalobce. Tato skutečnost samozřejmě znamená, že následky správního deliktu (a to i v případě, že by skutečně mohlo dojít k poškození spotřebitelů) jsou omezené. Případná způsobená škoda by tedy byla vždy relativně malá s tím, že pokud by výše pokuty byla určována dle majetku celé společnosti, dospěli bychom k paradoxním závěrům. Při určení výše pokuty mělo být přihlédnuto také k hospodaření konkrétní čerpací stanice. Hospodaření čerpací stanice Černošín skončilo v roce 2012 ztrátou - 273 010 Kč (bylo prodáno 448 368 litrů pohonných látek) a v období 01 - 04 roku 2013 pak ztrátou -97 857 Kč (prodáno bylo 116 269 litrů pohonných látek). Výše uložené pokuty přesahuje cca čtyřikrát až pětkrát hodnotu zásob benzínu na dané čerpací stanici. Podle Ústavního soudu je „...vyloučen takový zásah do majetku, v důsledku kterého by byla "zničena" majetková základna pro další podnikatelskou činnost. Jinými slovy řečeno, nepřipustné jsou takové pokuty, jež mají likvidační charakter. Je třeba upozornit, že pokuta v likvidační výši představuje v zásadě "nejtvrdší" případ zásahu do majetkových poměrů, jenž ostatně může současně vést i k porušení cl. 26 odst. 1 Listiny; přitom není vyloučeno vztáhnout závěr o značné intenzitě zásahu do vlastnického práva i na takové případy, v nichž pokuta natolik přesáhne možné výnosy, že se podnikatelská činnost v podstatě stává "bezúčelnou" (tj. směřující pouze k úhradě uložené pokuty po značné časové období)... „ (Pod čarou uveden odkaz na nález pléna ze dne 9.3.2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02). Dle žalobce je uložena pokuta nepřiměřená i s ohledem na jeho majetkové poměry.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

17. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Uvedla, že nebyl trestán subjekt, který se žádného reálného pochybení nedopustil. Žalobce na své čerpací stanici prokazatelně prodával spotřebitelům pohonnou hmotu nevyhovující kvality, čímž naplnil skutkovou podstatu správního deliktu podle § 9 odst. 1 písm. b) ZPH. Přestože žalovaný na základě objektivní odpovědnosti za tento správní delikt nezkoumal původce zjištěných odchylek, nic mu nebrání v tom, aby při rozhodování o výši pokuty hodnotil kromě výše odchylek také jejich povahu, která v tomto případě zvýšila závažnost deliktu. Objektivní odpovědnost za správní delikt podle § 9 odst. 1 písm. b) ZPH byla stanovena proto, že by v rámci dodavatelského řetězce bylo velmi obtížné až nemožné jednoznačně prokázat, který z jeho článků zavinil jakostní odchylku pohonné hmoty, v mnoha případech by byl prodej nekvalitní pohonné hmoty zcela beztrestný. Ani v tomto případě nelze s jistotou tvrdit, že ke kontaminaci benzínu došlo právě a pouze při přepravě. Žalobce je sankcionován proto, že byl u něj, a nikoliv u jeho dodavatelů, zjištěn prodej nejakostního benzínu. Toto zjištění nebylo v průběhu správního řízení žalobcem nijak zpochybněno.
18. K námitce procesních pochybení žalovaná uvedla, že neshledala nezákonným postup, kdy byl žalobce v rámci rychlosti a hospodárnosti řízení poučen o všech procesních právech a k jejich využití mu byla stanovena lhůta. Žalobcem citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu se vztahuje k situaci, kdy správní orgán poté, co poučil účastníka řízení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, tyto podklady dále doplňoval, aniž by byla účastníku dána možnost se s doplněnými podklady dodatečně seznámit. Prvostupňový správní orgán však poučil žalobce o jeho procesních právech ve chvíli, kdy měl zároveň za to, že má k dispozici dostatečné podklady pro rozhodnutí, přičemž tyto podklady již nebyly dále doplňovány o nic jiného, než právě o následné vyjádření žalobce, s nímž přirozeně seznamován být nemusel. Žalobce tedy nebyl nijak zkrácen na svých právech dle § 36 správního řádu, byl seznámen se všemi podklady pro rozhodnutí a měl možnost se k nim vyjádřit.
19. K námitce, že žalobce naplnil podmínky liberace, žalovaná uvedla, že žalobce sice vynakládá určitou snahu k zajištění předepsané jakosti pohonných hmot, ta však není dostatečným důvodem pro aplikaci liberačního ustanovení. Liberační ustanovení je na místě použít pouze ve zcela výjimečných situacích, kdy by např. teoreticky v důsledku zásahu vyšší moci došlo k výdeji pohonných hmot, aniž by předtím měl jejich prodávající vůbec možnost zjistit a ovlivnit jejich kvalitu. Při zcela běžném a ničím nerušeném provozu čerpací stanice však žalovaný důvod pro aplikaci liberačního ustanovení neshledal. Nic na tom nemění ani skutečnost, že se žalobce spoléhal na deklarovanou kvalitu pohonných hmot a důvěřoval svým dodavatelům. V té souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9.2.2011, čj. 1As 112/2010 – 52, kde je uvedeno: „ani skutečnost, že subjekt, který se dopustil protiprávního jednání, jednal v dobré víře, nemůže být v těchto případech důvodem zproštění z této sankční odpovědnosti“. K omezeným možnostem žalobce zjistit, zda dodaná pohonná hmota splňuje stanovené požadavky, žalovaný uvedl, že žalobce opomíjí, že spotřebitelé, kterým pohonnou hmotu prodává a kterým je proto za jejich kvalitu odpovědný, již skutečně nemají žádnou reálnou šanci před nákupem její kvalitu ověřit a jsou tak zcela odkázáni na solidnost prodávajícího. Žalovaná také nesouhlasila s tím, že by se vůbec nezabývala tvrzením žalobce ve vyjádření k oznámení o zahájení správního řízení, že odebírá pohonné hmoty od renomovaných dodavatelů, když se prvostupňový správní orgán odpovědnosti žalobce věnoval na str. 5 svého rozhodnutí a v podaném odvolání žalobce žádný důvod pro zvažování aplikace liberačního ustanovení žalovaným nezavdal.
20. K námitce vůči vícenásobnému porušení, které bylo významným faktorem pro stanovení výše pokuty, když došlo na čerpací stanici k jednomu vadnému závozu, z něhož benzin zůstal v nádrži do té doby, než žalobce zjistil, že nesplňuje předepsané parametry, žalovaný uvedl, že je správním orgánem, jemuž je kontrola kvality pohonných hmot uložena zákonem. Zdůraznil, že žádným právním předpisem není zakázáno provádět kontrolu opakovaně a to i předtím, než je

provozovateli čerpací stanice sdělen výsledek předchozí kontroly. Mezi první a druhou kontrolou měl žalobce časový prostor, ve kterém mohl, např. díky vlastním kontrolním mechanismům, jakostní nedostatky pohonné hmoty sám odhalit. V tomto období také proběhl na čerpací stanici další závoz; pokud si tedy byl správním orgánem něčím jist, byla to skutečnost, že neodebírá totožnou pohonnou hmotu jako při první kontrole. Z argumentace užití v žalobě je však zjevné, že žalobce v mezidobí žádná vlastní opatření neprováděl a pouze čekal na výsledky kontroly provedené správním orgánem. Vzhledem k objektivní odpovědnosti za správní delikt podle § 9 odst. 1 písm. b) ZPH, nezjišťoval žalovaný, jaká byla příčina snížené jakosti benzínu a nemohl proto ani s jistotou konstatovat, že na vině byl jeden vadný závoz. Žalovaný vycházel pouze ze spolehlivě prokázaných skutečností, tedy z toho, že na čerpací stanici žalobce byl dvakrát zjištěn prodej nejakostního benzínu, tato skutečnost se následně také logicky promítla do výše uložené sankce.

21. K námitce, že žalovaná pochybila, když při ukládání trestu zohlednila údajnou recidivu v situacích, kdy nebylo prokázáno zavinění účastníka, žalovaná uvedla, že by zjištění žalobce, že na jedné z jeho čerpacích stanic dochází k prodeji nejakostní pohonné hmoty, měla logicky okamžitě vést k větší ostražitosti a přijetí dalších opatření i na dalších jeho čerpacích stanicích. Zavinění se u správních deliktů obvykle neprokazuje, proto by naopak bylo absurdní, pokud by vůbec nebylo možné při ukládání pokuty přihlédnout k tomu, že některý subjekt byl již v minulosti za tentýž správní delikt trestán.
22. K námitce, že žalovaná neodůvodněně uložila žalobci pokutu ve výši, která neodpovídá principu kontinuity a legitimního očekávání a že by žalobce za přiměřenou považoval sankci řádově nižší, která by odrážela i další okolnosti, žalovaná uvedla, že i přes jistou míru podobnosti jednotlivých případů uložení sankcí pro porušení zákona o pohonných hmotách vykazuje každý z nich značnou individualitu a jedinečnost okolností. Z tohoto důvodu tak lze jednotlivé případy jen těžko srovnávat; případné srovnání je pak vždy určitým způsobem zjednodušené. Je tomu tak i při srovnání nyní řešeného případu s těmi, na něž odkazuje žalobce: Rozhodnutím č.j. 26718/12/2400/R 0014/2012/Vr/Št byla společnosti INTERGRAZ, spol. s r.o., uložena pokuta za odchylky zjištěné při jedné kontrole, jednalo se o první porušení zákona ze strany pokutovaného subjektu, který prokazatelně ukončil prodej pohonných hmot. Rozhodnutím č.j. ČOI 151136/12/2000/PR1527/PHM/BÓ byla společnosti STARKON Nová Říše, spol. s r.o., uložena pokuta za odchylky zjištěné při jedné kontrole, jednalo se o první porušení zákona ze strany pokutovaného subjektu. Rozhodnutím č.j. ČOI 77382/1 O/OI00/2400/10/Tu/Št byla společnosti HZ Plus spol. s r.o., uložena pokuta za odchylky zjištěné při jedné kontrole, jedná se o starší případ, výše pokut ukládaných ČOI se v čase vyvíjí. Dle žalované byla uložena pokuta adekvátní všem relevantním okolnostem, která byla vyčerpávajícím způsobem odůvodněna a nemůže být označena za nepřiměřenou jen proto, že je vyšší než ve shora uvedených případech, jejichž okolnosti byly odlišné
23. K námitkám, že byla sankce uložena v rozporu se základními principy pro ukládání peněžitých sankcí, když je odůvodněna poukazem na splnění zákonných podmínek skutkové podstaty, že při úvaze o závažnosti a následku jednání žalovaný hodnotil naplnění znaků zákonné podstaty, čímž porušil zásadu zákazu dvojího přičítání a že jsou obě rozhodnutí nepřezkoumatelná, neboť z jejich odůvodnění nelze jednoznačně zjistit, jaké skutečnosti naplnily skutkovou podstatu správního deliktu a jaké byly zohledněny při ukládání sankce, žalovaný uvedl, že výše sankce byla v prvostupňovém rozhodnutí zevrubně odůvodněna, úvahy prvostupňového orgánu byly následně částečně korigovány v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaná se nedopustila při ukládání sankce dvojího přičítání, když obecné znaky skutkové podstaty správního deliktu (prodej pohonné hmoty nesplňující stanovené parametry) sice byly při hodnocení jednotlivých zákonných kritérií zmíněny a to proto, že se jim nelze při popisu těchto hledisek zcela vyhnout, avšak byly k nim zároveň přiřazeny specifické atributy konkrétního případu a nebyly rozhodně hodnoceny k tíži žalobce.

24. K námitce, že je výše uložené pokuty nepřiměřená i s ohledem na majetkové poměry žalobce a výše pokuty nemůže být odvíjena od majetkových poměrů celé obchodní společnosti bez zřetele k velikosti a majetkovým poměrům konkrétní čerpací stanice, žalovaná uvedla, že si je vědoma ustálené judikatury věnující se otázce hodnocení majetkových poměrů účastníka řízení, zejména usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20.4.2010, čj. 1 As 9/2008-133, kde tento soud dovodil, že v případech, kdy hrozí uložení pokuty v likvidační výši nelze od osobních a majetkových poměrů pachatele jiného správního deliktu zcela odhlédnout i přesto, že je příslušný zákon neřadí mezi taxativně určená kritéria pro výměru pokuty. Toto usnesení však také dovozuje, že „tam, kde zákon s poměry pachatele jako se zvláštním hlediskem pro určení výše pokuty nepočítá, měla by informace o majetkové situaci pachatele působit jako „záchranná brzda“, tedy zmíněný korektiv, který vstupuje do hry spíše výjimečně, a to až ve chvíli, kdy hrozí natolik vysoká pokuta, že by mohla mít pro pachatele správního deliktu z ústavního hlediska nepřijatelný likvidační charakter. Správní orgán se tedy nebude muset při ukládání pokuty za jiné správní delikty, u nichž zákon neupravuje zvláštní kritérium v podobě osobních a majetkových poměrů pachatele, zabývat podrobným zjišťováním těchto poměrů tam, kde bude s ohledem na výši do úvahy přicházet pokuty a na základní poznatky o osobě pachatele, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení\ zřejmé, že nehrozí existenční ohrožení pachatele či jeho podnikání“. V tomto případě žalovaný na základě dostupných podkladů dospěl k závěru, že by pokuta v uložené výši neměla mít pro podnikání žalobce likvidační důsledky. Žalobce byl také informován o možnosti požádat o rozložení pokuty do splátek, této možnosti však nevyžil a sankci v plné výši uhradil. I z toho je zřejmé, že uložená pokuta neměla pro podnikání žalobce likvidační důsledky. S ohledem na citované usnesení je třeba v případě ukládání sankce podle zákona o pohonných hmotách, který majetkové poměry mezi kritérii pro uložení pokuty výslovně neuvádí, na prvním místě hodnotit závažnost zjištěného porušení na základě způsobu spáchání deliktu a jeho následků s přihlédnutím k rozhodovací činnosti správního orgánu v obdobných případech a teprve následně hodnotit velikost zásahu sankce do majetkových poměrů účastníka a vyhnout se likvidačnímu účinku. Vzhledem k tomu, že se jedná o poslední „záchrannou brzdu“, není důvod k tomu, aby byl likvidační účinek řešen pouze ve vztahu k hospodaření samotné čerpací stanice, na které byl zjištěn prodej nejakostního benzínu.

IV.

Replika žalobce

25. V replice žalobce zopakoval a rozvedl svoji argumentaci z žaloby.

V.

Vyjádření účastníků při prvním soudním jednání.

26. Při prvním soudním jednání účastníci setrvali na svých dosavadních tvrzeních.

VI.

První rozhodnutí krajského soudu ve věci

27. Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 17. 2. 2015, č. j. 57 A 112/2013 - 117, snížil uloženou pokutu na částku 800 000 Kč a ve zbývající části žalobu zamítl. Tento rozsudek byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2015, č. j. 8 As 48/2015 - 69 (dále jen „první zrušující rozsudek“).

VII.

Vyjádření účastníků při druhém soudním jednání.

28. Žalobce předložil krajskému soudu (obdobně jako ve vyjádření ke kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu) rozsáhlou argumentaci ohledně nepřiměřenosti uložené pokuty, kde dokládal konkrétními rozhodnutími, že žalovaný ukládal za srovnatelná porušení pokuty výrazně nižší, popř. v obdobné výši za mnohem závažnější porušení. Mezi jinými argumentoval i rozhodnutím

žalovaného týkajícím se společnosti ALIMEX NEZVĚSTICE a.s. (které krajský soud zmínil v předchozím rozsudku jako případ obdobný) s tím, že porušení zjištěná u této společnosti považuje za řádově závažnější, než jaká byla vytýkána žalobci a dokonce i žalovaný v kasační stížnosti připustil, že jsou oba případy srovnatelné co do počtu, výše a charakteru zjištěných odchylek, proto se nepochybně jedná o srovnatelné případy. Žalobce navrhoval snížení pokuty na 200.000 Kč s odkazem na pokutu uloženou společností HZ plus při recidivním jednání, ke kterému v případě žalobce nedošlo. Ohledně dalších žalobních bodů argumentoval shodně jako v žalobě.

29. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby. Ke své předchozí rozhodovací praxi uvedla, že se případy s takto vysokými odchylkami ve výši první a druhé pokuty nevyskytují často. Před vydáním napadeného rozhodnutí se jednalo pouze o několik případů vyjmenovaných žalobcem. Je proto otázkou, zda lze vůbec hovořit o ustálené dlouhodobé správní praxi. Z těchto případů byl skutečně nejpodobnějším případ společnosti ALIMEX NEZVĚSTICE a.s., se kterým srovnával tento případ i soud v předchozím rozsudku. Jednalo se však o podnikatelský subjekt odlišný od žalobce, o společnost, která se primárně věnuje zemědělské výrobě a na jediné čerpací stanici byla zhruba polovina dodaných pohonných hmot využívána pro jejich vlastní spotřebu, pouze zbytek byl prodáván veřejnosti. O rozdílné situaci obou společností svědčí mimo jiné i skutečnost, že podle výkazu zisku a ztráty měla společnost ALIMEX NEZVĚSTICE v roce 2012 tržby za prodej zboží ve výši necelých 14 milionů korun, zatímco žalobce vykázal v tomto roce tržby za prodej zboží ve výši více než 4,5 miliardy korun, jak je možno ověřit ze sbírky listin veřejné části obchodního rejstříku. Žalobce je subjekt, který se specializuje na prodej pohonných hmot, provozuje rozsáhlou síť čerpacích stanic a lze u něho důvodně očekávat vyšší profesionalitu, lepší postavení pro jednání s dodavateli. Lze očekávat, že zákazníci znají jeho síť čerpacích stanic a budou k ní mít vyšší důvěru, než k čerpací stanici subjektu, který se primárně věnuje zcela jiné činnosti. Žalované se jevílo neadekvátní až nespravedlivé uložit zcela totožnou pokutu subjektům, které mají takto rozdílné postavení. Rovněž v rozdílu ve výši první a druhé pokuty uložené žalobci neshledával žalovaný nic skandálního, neboť s přihlédnutím ke všem okolnostem obou případů byly pokuty uloženy adekvátně situaci a závažnosti jednotlivých deliktů. Pokud by soud přesto dospěl k závěru, že pokuta nebyla adekvátní, navrhovala žalovaná, aby soud přistoupil k jejímu snížení, neboť pokud by bylo soudem zrušeno napadené rozhodnutí, nebylo by již možné pokutu uložit, neboť společnost, která se dopustila předmětného správního deliktu, již zanikla.
30. Žalobce doplnil, že v prvostupňovém rozhodnutí není při stanovování výše sankce zmínka o odlišnosti žalobce jako pokutovaného subjektu oproti společnosti ALIMEX NEZVĚSTICE. V případě společnosti HZ plus byly odchylky od jakostních parametrů závažnější než v případě žalobce a šlo dokonce o opakované spáchání správního deliktu, a to ne v situaci, jak tomu bylo u žalobce, že došlo 2x k odběru z jedné kontaminované nádrže, ale v delším období, tedy opakovaně. Ohledně majetkových poměrů žalobce zaznamenal v roce 2012 ztrátu 34,6 milionů korun a za první čtvrtletí roku 2013 ztrátu 10,7 milionů korun, kdy vlastní jmění žalobce bylo v té době záporné 21 milionů korun, což plyne z účetní uzávěrky. Stanice Černošín, kde byla kontrola provedena, je jedním z nejmenších prodejců pohonných hmot a tato skutečnost nebyla při posuzování sankce hodnocena. Pokud žalovaný argumentuje rozdílnou výši uložené pokuty v závislosti na konkrétním případě, žalobce namítal, že v případě společnosti Čepro, které byla uložena pokuta 200.000 Kč, správní orgán uváděl, že jde o závažné nedodržení požadavků jakostní normy a následky hodnotil jako potenciálně fatální. V dalším případě dokonce správní orgán obdržel 2 desítky podnětů spotřebitelů na nekvalitní pohonné hmoty, k čemuž v případě žalobce vůbec nedošlo, protože rozdíl v kvalitě nebyl takový jako v uvedeném případě.

VIII

Druhé rozhodnutí krajského soudu ve věci

31. Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 17. 2. 2016, č. j. 57 A 112/2013 - 236, zrušil napadené Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Cínová.

rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Tento rozsudek byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2019, č. j. 8 As 100/2016 - 93 (dále jen „druhý zrušující rozsudek“).

IX.

Vyjádření účastníků při třetím soudním jednání.

32. Účastníci setrvali na svých tvrzeních.

X.

Posouzení věci soudem

33. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí soud vycházel podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, podle § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobou včas uplatněných žalobních bodů, neshledal při tom vady podle § 76 odst. 2 s.ř.s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.
34. S ohledem na skutečnost, že předchozí rozsudky Krajského soudu v Plzni byly zrušeny rozsudky Nejvyššího správního soudu, byl soud na základě ustanovení § 110 odst. 4 s.ř.s. současně vázán právními názory vyslovenými Nejvyšším správním soudem ve zrušovacích rozhodnutích.
35. Soud dospěl k závěru, že je žaloba důvodná v části zpochybňující výši pokuty.

I.

36. Výlučným předmětem předchozí rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu v této věci byla otázka uložení sankce. Nejvyšší správní soud ve druhém zrušujícím rozsudku dospěl ke stěžejnímu závěru, že „*rozhodnutí stěžovatelky (ve spojení s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně) v části týkající se zdůvodnění výše uložené pokuty není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.*“ Zároveň uvedl, že v navazujícím řízení je nezbytné uvážit o otázce zákonnosti uložení pokuty. Ze zrušujícího rozsudku tak jasně vyplývá, že zdejší soud v první řadě bude muset zkoumat, zda žalovaná zohlednila všechna kritéria vyžadovaná zákonem a okolnostmi dané věci, zda naopak nevzala v úvahu jiná kritéria, která dle zákona zohlednit nelze. Prvoinstanční orgán provedl určité shrnutí hledisek, jež vzal v úvahu při uložení sankce, na straně 7 dole, když uvedl „*výše pokuty se odvinula zejména od počtu, závažnosti a charakteru zjištěných odchylek. Dále se na výši uložené sankce významně podílí skutečnost, že se jedná o vícenásobné porušení zákona o pohonných hmotách, kdy prodej nejakostního benzínu byl zjištěn při dvou kontrolách. Velmi významným faktorem, který pokutu zvýšil, pak je skutečnost, že se jednalo o recidivní jednání společnosti. (...) Správní orgán přitom nepovažuje za rozhodné, že se v předcházejícím případě nejednalo o závažné porušení jakostních parametrů. Za významnější považuje naopak fakt, že společnost byla v nedávné době usvědčena z porušení zákona o pohonných hmotách, přesto se však z tohoto případu dostatečně nepoučila a nezajistila, aby se podobná situace již neopakovala.*“ Úvaha prvoinstančního orgánu týkající se recidivy byla následně korigována v napadeném rozhodnutí, v němž žalovaná k námitce žalobce uvedla, že „*i přesto, že námitku odvolatele ohledně recidivy shledal částečně oprávněnou, se odvolací orgán přesto nedomnívá, že by k odchylkám od stanovené kvality pohonných hmot zjištěným ve dnech 14. 11. 2012 a 10. 12. 2012, nebylo možné jako k přitěžující okolnosti ve vztahu ke kontrolnímu zjištění ze dne 26. 2. 2013 přihlídnout vůbec. Vzhledem k tomu, že zmínované rozhodnutí inspektorátu Ústeckého a Libereckého bylo odvolateli doručeno již dne 18. 2. 2013, musel si minimálně od tohoto dne být vědom, že správní orgán považuje problém s kvalitou pohonných hmot na jeho dvou čerpacích stanicích za prokázaný. Avšak vzhledem k tomu, že předchozí rozhodnutí dne 26. 2. 2013 ve chvíli první kontroly striktně právně vzato skutečně ještě nebylo pravomocné, hodnotí odvolací orgán tuto okolnost jako méně významnou než orgán prvního stupně.*“ Z právě citovaného odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že správní orgány zohlednily následující kritéria: počet spáchaných skutků, způsob jejich spáchání a následek, pravou a nepravou recidivu (viz odůvodnění napadeného rozhodnutí). Žalobce ve své argumentaci v první řadě zpochybňuje samotnou zákonnost volby kritéria při určení sankce (v případě právě a nepravé recidivy), dále nesouhlasí se závěry správních orgánů stran naplnění kritérií zbylých

(počet spáchaných skutku, způsob a následek spáchání) v nyní projednávané věci.

37. Soud má ve shodě s odůvodněním napadeného rozhodnutí za to, že ve vztahu ke skutku spáchaném dne 6. 3. 2013 nejsou dány žádné pochybnosti ohledně recidivního charakteru jednání žalobce, když rozhodnutí, k němuž je opakování protiprávního jednání vztahováno, bylo v okamžiku spáchání skutku pravomocné (nabylo právní moci téhož dne, tj. 6. 3. 2013). Pokud se jedná o samotné vzetí v potaz recidivy při ukládání trestu, pak soud v plném rozsahu aprobuje vnímání této okolnosti jako významně přítěžující a považuje za zcela legitimní její zohlednění při ukládání trestu. Recidiva může velmi podstatně ovlivnit druh a výměru trestu, protože zpravidla svědčí o tom, že ani dřívější potrestání za správní delikt a ani výkon uloženého trestu nevedly k tomu, aby žalobce přijal příslušná opatření vedoucí k zajištění prodeje pohonných hmot ve stanovené kvalitě. Soud nesouhlasí se žalobcem v tom směru, že institut recidivy je aplikovatelný pouze v případě deliktů, u nichž je k naplnění skutkové podstaty vyžadováno zavinění (subjektivní stránka). I v případě tzv. objektivní odpovědnosti, tj. odpovědnosti bez ohledu na zavinění, k jejímuž naplnění došlo u žalobce v nyní projednávané věci, lze jistě oprávněně požadovat, aby i u těchto typů protiprávních jednání byla ze strany odpovědného subjektu přijata opatření vylučující opakované porušení povinnosti v budoucnu. Jestliže k tomu nedojde, resp. škodlivý následek (tj. ohrožení zájmu společnosti na prodeji nezávadných pohonných hmot) se při provozní činnosti odpovědného subjektu vyskytne opětovně, je zcela na místě, aby došlo k zostření uloženého trestu. Žalovaná rovněž nepochybila, když při stanovení výše pokuty operovala s tzv. nepravou recidivou. Soud v této souvislosti připomíná závěry trestněprávní doktríny (plně aplikovatelné i na oblast správního trestání), podle nichž „*rozsudek (trestní příkaz) se ovšem musí stát pravomocným, protože jinak nelze na pachatele hledět jako na odsouzeného (čl. 40 odst. 2 LPS, § 2 odst. 2 TrŘ). Spáchání trestného činu v době od vyhlášení do právní moci takového rozsudku není ani souběhem, ani recidivou, ale může být jinou, v zákoně neuvedenou přítěžující okolností*“ (Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, 3614 s). Z odůvodnění napadeného rozhodnutí v souladu s právě uvedenými závěry doktríny je jasné patrné, že žalovaná řádně korigovala chybnou úvahu prvoinstančního orgánu, když vztáhla institut recidivy toliko ke skutku ze dne 6. 3. 2013, v případě skutku spáchaného dne 26. 2. 2013 pak přesvědčivě odůvodnila, že byť se o recidivu v pravém slova smyslu nejedná, přesto lze spáchání skutku po doručení předchozí rozhodnutí o uložení sankce považovat za jinou přítěžující okolnost, která však co do své intenzity a významu pro uložení sankce nemůže dosahovat úrovně recidivy klasické. Daná úvaha se následně projevila i ve výši pokuty, kterou žalovaná snížila.
38. Soud má za to, že správní orgány postupovaly v souladu se zákonem při odůvodnění výše uložené sankce ve vztahu k následku a způsobu spáchání správního deliktu. Pokud jde o následek protiprávního jednání, pak z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaná (stejně jako prvoinstanční orgán) jej spatřuje v potenciálním ohrožení majetku spotřebitelů – zákazníků čerpací stanice, jejichž vozidla mohou být nekvalitní pohonnou hmotou negativně ovlivněna a případně i poškozena. Daný závěr je zcela na místě, neboť objektem správního deliktu vymezeného v § 9 zákona o pohonných hmotách je právě ochrana společnosti před uváděním do oběhu nejakostního paliva. Z pohledu soudu jde z hlediska následku o zcela typický, co do charakteru následku nevymykající se, případ naplnění skutkové podstaty daného správního deliktu. Z odůvodnění správních rozhodnutí je dále patrné, že výši sankce nijak nezostřil ani způsob spáchání deliktu. Opět šlo o naprosto běžný případ, který se svými skutkovými okolnostmi nijak neodlišuje od jiných, druhově obdobných protiprávních jednání. Jako faktor zvyšující škodlivost jednání žalobce hodnotily správní orgány počet skutků, jichž se žalobce dopustil. Mnohost protiprávního jednání pachatele (tj. souběh) i podle mínění soudu představuje okolnost, která činí jeho jednání pro společnost škodlivější, než v případě osamocené porušení povinnosti, proto je v souladu se zákonem, když správní orgány na tuto skutečnost při stanovení výše trestu reagovaly. Soud se neztotožnil s tvrzením žalobce, podle něhož v projednávané věci vůbec ke spáchání dvou skutků nedošlo, neboť nejakostní benzín se v nádrži nacházel pouze v důsledku jedné kontaminace při závozu. Je třeba si uvědomit, že skutková podstata správního

deliktu obsažená v § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách zní „*právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že prodá nebo vydá pohonnou hmotu, která nesplňuje požadavky na pohonné hmoty podle § 3 odst. 1.*“ Právní úprava tak vztahuje naplnění skutkové podstaty deliktu nikoliv k počtu kontaminací při závozu či k nastolení určitého protiprávního stavu spočívajícího v přechovávání nekvalitního paliva, ale ke každému jednotlivému prodeji či vydání pohonné hmoty, správní orgány proto postupovaly zcela správně, když dovodily, že žalobce naplnil skutkovou podstatu správního deliktu opakovaně.

39. Lze shrnout, že první část argumentace žalobce týkající se volby a naplnění zákonných hledisek při ukládání pokuty, není důvodná.
40. Soud proto přistoupil v důsledku vznesené námitky zjevné nepřiměřenosti pokuty ke zkoumání, zda váha, kterou správní orgány jednotlivým zákonným hlediskům přikládaly při stanovení konkrétní výše pokuty, je správná, či zda je v daném případě dán důvod pro moderaci pokuty ze strany soudu. Ve svých úvahách týkajících se otázky přiměřenosti pokuty a její moderační výchýzky soud z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012 – 23, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil stěžejní myšlenku stran této otázky, že „*smyslem a účelem moderační (§ 78 odst. 2 s. ř. s.) není hledání „ideální“ výše sankce soudem místo správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zohlednitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce. V případě sankcí z obecných hledisek méně závažných (zde pokuty ve výši 10 000 Kč) proto bude moderační zpravidla vzácnější než v případě sankcí výrazných.*“ Soud proto v souladu se závěry Nejvyššího správního soudu a při respektu k oprávnění (ale i povinnosti) správních orgánů využít zákonem uložené diskrece při ukládání pokuty dospěl k závěru, že výše uložené sankce je s ohledem na konkrétní okolnosti projednávaného případu zjevně nepřiměřená a její výši změnil. Z výše popsaných úvah správních orgánů týkajících se výše pokuty je jednoznačně zřejmé, že klíčovým faktorem, který činil z jinak „běžného“ deliktu pochybení nadané vysokou mírou škodlivosti, byla recidiva ve vztahu ke skutku ze dne 6. 3. 2013. Jak již soud uvedl shora, recidiva vskutku představuje velmi významnou okolnost, která může výši trestu významně ovlivnit, míra zosřzení však nesmí být excesivní, bezbřehá. Při zkoumání konkrétního významu recidivy na výši sankce se soud snažil nalézt výchýdisko v rozhodovací praxi žalované a jako určitý referenční rámec mu posloužilo rozhodnutí žalované ze dne 6. 6. 2012, č. j. ČOI 62580/12/O100/2400/11/12/Hy/Št, jehož zákonnost byla pravomocně potvrzena rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 5. 2014, č. j. 15A 124/2012 – 81 (volně dostupný na webových stránkách Nejvyššího správního soudu), který zdejší soud účastníkům při jednání předstřel. Věc rozhodnutá Krajským soudem v Ústí nad Labem se vztahuje ke stejnému deliktu (§ 9 zákona o pohonných hmotách), vykazuje s nyní projednávanou věcí významné skutkové podobnosti (v případě recidivního skutku ze dne 6. 3. 2013 činil zjištěný rozdíl teploty paliva oproti normě 15, 7 stupně Celsia, v případě referenčního případu 17,5 stupně Celsia, rozdíl oktanových čísel v projednávané věci byl – 0,3, resp. – 0,2, v referenční věci – 0,6, resp. – 0,9), byla uložena srovnatelná pokuta 1.200.000 Kč a týká se přístupu žalované k postihu recidivy jako přitěžující okolnosti. Zásadní význam pro nyní souzenou věc část odůvodnění rozsudku Krajským soudem v Ústí nad Labem (strana 7, třetí odstavec), v níž daný soud popisuje postup žalované při trestání recidivy: „*Za přitěžující okolnosti považoval charakter odchylek, a že nezajištění zákonem stanovené povinnosti prodávat pohonné hmoty ve stanovené jakosti bylo u žalobce od 2. 6. 2010 dosud zjištěno už posedmé. Dosud pravomocně uložené pokuty ve výších 100 000,- Kč, 200 000,- Kč, 500 000,- Kč ani 1 000 000,- Kč dosud nevedly k zamezení opakování nedostatku* (zvýrazněno zdejším soudem). *Polehčující okolnosti správní orgán I. stupně v daném případě neshledal a poukázal na horní hranici pokuty, která činí 5 000 000,- Kč.*“ Pokud soud srovná přístup žalované v referenční a v nyní projednávané věci při sankcionování recidivy, je jednoznačně zřejmé, že se zásadním způsobem liší. V referenční věci docházelo ke graduálnímu růstu uložených pokut (v zásadě se pokuta vždy zvětšila na dvojnásobek při opakování protiprávního jednání), naproti tomu v projednávané věci došlo k růstu pokuty za první porušení povinnosti žalobcem z 150.000 Kč (viz v odůvodnění

prvoinstančního rozhodnutí citované rozhodnutí inspektorátu Ústeckého a Libereckého ze dne 14. 2. 2013, č. j. ČOI 15838/13/2500/0008/RZ/BL) na 1.400.000 Kč, tj. došlo ke zvýšení pokuty na úroveň přesahující devítinásobek původně uložené částky, což soud považuje za zcela nepřiměřenou tvrdost správních orgánů a útok od jinak racionální praxe žalované vycházející z principu zdvojnásobení sankce při opakovaném protiprávním jednání.

41. Při stanovení výše pokuty vyšel soud z jednoduchého algoritmu. Pokud by protiprávní jednání ze dne 6. 3. 2013 žalobce nemělo recidivní charakter, šlo by v případě daného skutku o typově srovnatelné pochybení s tím, jehož se již v minulosti dopustil, a za které byl potrestán pokutou ve výši 150.000 Kč. S ohledem na to, že se ovšem jednalo o opakované porušení povinnosti žalobce, přistoupil soud ke zdvojnásobení sankce na 300.000 Kč. Dále je žalobce odpovědný za skutek spáchaný dne 26. 2. 2013. Byť k danému skutku není možné vztahovat úvahy o recidivě, jak správně dovodila žalovaná (viz shora), přesto se k tomuto jednání vztahuje „jiná přitěžující okolnost“ ve formě tzv. nepravé recidivy. Zároveň se v případě skutku ze dne 26. 2. 2013 jednalo o závažnější porušení povinností žalobce (rozdíl teploty paliva oproti normě ve výši 56,3 stupně Celsia a rozdíl oktanových čísel – 0,5, resp. – 0,7), na základě těchto skutkových okolností má soud za to, že přiměřená sankce za toho jednání činí 200.000 Kč. V součtu tak výsledná pokuta rovná částce 500.000 Kč.

II. Procesní pochybení a přítomnost liberačního důvodu

42. Co se týče zbylých žalobních námitek, soud nemá důvod se odchylovat od své argumentace obsažené v přechozích rozsudcích.
43. Podle § 3 odst. 1 ZPH „pohonné hmoty lze prodávat nebo vydávat, pouze pokud splňují požadavky na jejich jakost a složení stanovené prováděcím právním předpisem, zvláštními právními předpisy a českými technickými normami“.
44. Podle § 9 odst. 1 písm. b) ZPH „právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že prodá nebo vydá pohonnou hmotu, která nespĺňuje požadavky na pohonné hmoty podle § 3 odst. 1. Podle § 9 odst. 10 písm. b) ZPH se uloží pokuta do 5.000.000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b)“.
45. Správní soudy se opakovaně vyjádřily k výkladu ustanovení § 9 odst. 1 písm. b) ZPH. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2011, čj. 1 As 112/2010-52 (všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu zde citované jsou dostupné na www.nssoud.cz): „Platná právní úprava postihu porušování právních povinností právníckou osobou je založena na odpovědnosti právnícké osoby za správní delikt. Rozumí se jím protiprávní jednání právnícké osoby, jehož znaky jsou stanoveny zákonem, které ukládá správní úřad (orgán) trestní sankci stanovenou zákonem. Subjektem odpovědnosti (odpovědná osoba) je právnícká osoba jako celek. Obdobně, jak je tomu u většiny správních deliktů (s výjimkou především přestupků), i v případě správní sankce podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pohonných hmotách se jedná o objektivní odpovědnost (odpovědnost za protiprávní jednání bez podmínky zavinění). Je tomu tak z praktických důvodů. Zjišťování a dokazování zavinění v situacích, kdy porušení povinností je často výsledkem činnosti řady jednotlivců, tak jak to ostatně zmiňuje i sama stěžovatelka, by totiž bylo velmi obtížné a zdlouhavé. Ve snaze zjednodušit postavení příslušných správních orgánů při ukládání sankcí podnikatelským subjektům je proto právní úprava správních deliktů podle zákona o pohonných hmotách založena na objektivní odpovědnosti (nebo také „odpovědnosti za výsledek“) na rozdíl např. od odpovědnosti podle trestního zákona. K objektivní odpovědnosti právníckých osob srov. také rozsudek NSS ze dne 27. 1. 2004, čj. 3 As 3/2003 – 38 (publikováno pod č. 389/2004 Sb. NSS) v souvislosti s celními delikty. Obligatorním znakem skutkové podstaty správního deliktu právnícké osoby tedy není zavinění. K vyvození odpovědnosti postačuje samotný fakt porušení nebo nesplnění povinností stanovených zákonem nebo uložených na jejich základě.“
46. I když je odpovědnost právníckých osob za správní delikty odpovědností objektivní, neznamená

to, že není nutné prokazovat splnění zákonných znaků skutkové podstaty správního deliktu. Je-li znakem skutkové podstaty objektivní stránka deliktu spočívající v konání (zde prodej nebo výdej pohonné hmoty, která nesplňuje požadavky na jakost ve smyslu § 3 odst. 1 ZPH), je třeba k učinění závěru o odpovědnosti za správní delikt takové jednání prokázat (obdobně viz rozsudek NSS ze dne 22. 3. 2007, čj. 4 As 28/2006 – 65, publikovaný pod č. 1658/2008 Sb. NSS).

47. V posuzované věci není mezi účastníky sporu o tom, že žalobce prodával na čerpací stanici v Černošíně dne 26. 2. 2013 a dne 6. 3. 2013 benzín BA 95, který neodpovídal limitním hodnotám ČSN EN 228 (2009) – BS, a to v ukazatelích jakosti „destilační zkouška“, „oktanové číslo motorovou metodou“ a „oktanové číslo výzkumnou metodou“. Není sporu o tom, že vzorek benzínu BA 95 Super (č. 50/22/13) odebraný dne 26. 2. 2013 neodpovídal jakosti v ukazateli „destilační zkouška – konec destilace“ s rozdílem 56,3°C, „oktanové číslo motorovou metodou“ s rozdílem – 0,5 a „oktanové číslo výzkumnou metodou“ s rozdílem – 0,7. Ani o tom, že vzorek benzínu BA 95 Super (č. 62/22/13) odebraný dne 6. 3. 2013 neodpovídal jakosti v ukazateli „destilační zkouška – konec destilace“ s rozdílem 15,7°C, „oktanové číslo motorovou metodou“ s rozdílem – 0,3 a „oktanové číslo výzkumnou metodou“ s rozdílem – 0,2. Uvedená zjištění vyplývají z kontrolních protokolů z 26. 2. 2013 a z 6. 3. 2013 a z výsledků laboratorních zkoušek vzorků benzínu BA 95 Super odebraných při těchto kontrolách. Žalobce výsledky laboratorních zkoušek nezpochybňuje. Není tedy sporu o tom, že bylo prodejem nejakostního benzínu BA 95 Super porušeno ustanovení § 3 odst. 1 ZPH.
48. Předmětem sporu je odpovědnost žalobce za správní delikt podle § 9 odst. 1 písm. b) ZPH, k jehož spáchání došlo právě porušením § 3 odst. 1 ZPH.
49. Žalobce v té souvislosti namítal nedostatečné zjištění skutkového stavu ze strany správních orgánů. Dle žalobce bylo povinností správních orgánů v daném správním řízení zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem opatřit potřebné doklady. Žalobce odkazoval v té souvislosti na § 32 odst. 1 správního řádu. Uvedené ustanovení však bylo součástí starého správního řádu, tj. zákona č. 177/1976 Sb. účinného do 31. 12. 2005, a správní řízení, ve kterém byla vydána nyní soudem posuzovaná rozhodnutí správních orgánů obou stupňů byla vedena za účinnosti zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Za účinnosti tohoto nového správního řádu je možné uvedenou námitku žalobce podřadit pod ustanovení § 3 správního řádu, podle něhož: „Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2“. Na tuto obecnou zásadu materiální pravdy pak konkrétně navazuje ustanovení § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, kde je stanoveno: „(2) Podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán. Jestliže to nemůže ohrozit účel řízení, může na požádání účastníka správní orgán připustit, aby za něj podklady pro vydání rozhodnutí opatřil tento účastník. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, jsou účastníci povinni při opatrování podkladů pro vydání rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost. (3) Správní orgán je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.“
50. Konkrétně pak námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu spočívala v námitce, že prvostupňový správní orgán, resp. žalovaný, nezjišťoval důvody kontaminace kontrolované pohonné hmoty, ke které dle žalobce nedošlo na čerpací stanici v Černošíně, neboť tam byla po té, kdy byl 8. 3. 2013 odčerpán nejakostní benzín (jehož vzorek byl odebrán v rámci kontroly dne 6. 3. 2013) provedena akreditovanou servisní organizací ACIS kontrola technologie stáčení a prodeje pohonných látek s výsledkem, že ke kontaminaci prodáváného benzínu BA 95 motorovou naftou nemohlo dojít v rámci technologie stáčení a prodeje pohonných látek na této čerpací stanici. V té souvislosti žalobce odkazoval na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde je uvedeno: „Odvolací orgán neshledal, že by orgán prvního stupně pochybil, když i přesto, že

nezjišťoval příčinu zjištěných odchylek, přihlédl při ukládání pokuty k jejich charakteru. Konkrétně hodnota oktanového čísla není obvykle ovlivněna běžnými provozními manipulacemi při skladování a dopravě, povaha zjištěných odchylek od tohoto ukazatele tedy skutečně vzbuzuje podezření na neoprávněnou manipulaci nebo výrobní chybu. Odchylky, jejichž charakter v obvyklých případech vylučuje pouhou provozní nekázeň, odvolací orgán obecně považuje za závažnější, čemuž odpovídá i výše sankcí při jejich zjištění. Orgán prvního stupně ani odvolací orgán zároveň současně netvrdí, že nízká oktanová čísla zavinil sám odvolatel, nic takového ostatně není zmíněno ani v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že je pouze na odvolateli, jaké partnery si pro podnikání zvolí a zda bude prodej svých pohonných hmot realizovat sám či prostřednictvím jiného subjektu, nevidí odvolací orgán ani důvod pro snížení pokuty z důvodu, že Čerpací stanice je v nájmu J■■■■ M■■■■. Pokud se odvolatel domnívá, že ke vzniku odchylek došlo právě vinou nájemce, nic mu nebrání, aby se na něm zhojil soukromoprávní cestou.“ Pokud žalovaný v textu napadeného rozhodnutí zmínil, že „povaha zjištěných odchylek od tohoto ukazatele tedy skutečně vzbuzuje podezření na neoprávněnou manipulaci nebo výrobní chybu“, pak se nejedná z pohledu zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, o nepodložené podezření, jak namítá žalobce, ale o pouhé konstatování žalovaného k námitce žalobce o nemožnosti kontaminace prodáváného benzínu BA 95 na čerpací stanici v Černošíně. Uvedené konstatování žalovaného nemá vliv na skutečnost, že je v případě předmětného správního deliktu dána objektivní odpovědnost za jeho spáchání. Pokud jde o vliv zjištěných odchylek na výši uložené pokuty, o tom bude pojednáno později.

51. Správní delikt podle § 9 odst. 1 písm. b) ZPH je deliktem ohrožovacím, proto je jeho skutková podstata naplněna pouhým prodejem pohonné hmoty, která nesplňuje požadavky na jakost a složení ve smyslu § 3 odst. 1 ZPH. V daném případě je podstatné, že žalobce nepopírá, že byl porušen zákon o pohonných hmotách, nepopírá ani to, že byly nejakostní pohonné hmoty na jeho čerpací stanici v Černošíně prodávány. Žalobce má nesprávně za to, že i v případě objektivní odpovědnosti za předmětný správní delikt je nutno zjišťovat zavinění, které dle jeho názoru v daném případě z jeho strany absentuje. Argumentace žalobce však není správná, neboť ani skutečnost, že subjekt, který se dopustil protiprávního jednání, jednal v dobré víře (resp. nejednal úmyslně, jak namítá žalobce), nemůže být důvodem zproštění sankční odpovědnosti (obdobně k tomu rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2003, čj. 5 A 110/2001, publikovaný pod č. 384/2004 Sb. NSS). Relevantní skutečností z hlediska odpovědnosti za spáchání předmětného správního deliktu není ani případné dodání nejakostní pohonné hmoty dodavatelem (viz v odůvodnění napadeného rozhodnutí argumentace výrobní chybou) ani kontaminace pohonné hmoty během dopravy či při prodeji prováděném subjektem odlišným od žalobce na konkrétní čerpací stanici (viz v odůvodnění napadeného rozhodnutí argumentace neoprávněnou manipulací). Odpovědnost za jakost prodáváných pohonných hmot a tedy i za porušení povinnosti prodávat pohonné hmoty v požadované jakosti, nese zásadně prodejce, v daném případě žalobce, který jako právnická osoba prodal nejakostní benzin BA 95 (obdobně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2010, čj. 7 Ca 215/2008, dostupný na www.nssoud.cz).
52. Na základě uvedeného soud činí závěr, že námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu, resp. ve smyslu § 3 správního řádu z roku 2004 námitka, že nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, není důvodná. Ve správním řízení bylo prokázáno, že žalobce porušil § 3 odst. 1 ZPH a tím spáchal správní delikt podle § 9 odst. 1 ZPH.
53. Nedůvodnou soud shledal námitku, že byla v daném správním řízení porušena povinnost prvostupňového správního orgánu umožnit účastníku řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.
54. Zákon o pohonných hmotách nestanoví procesní postup v řízení o správním deliktu podle tohoto zákona, proto se ve smyslu § 1 odst. 2 správního řádu na správní řízení vedené o správním deliktu použije správní řád. Podle § 36 odst. 1 správního řádu „nestanoví-li zákon jinak, jsou účastníci oprávněni navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí; správní orgán může usnesením prohlásit, dokdy mohou účastníci činit své návrhy.“

Podle odst. 2 tohoto ustanovení „účastníci mají právo vyjádřit v řízení své stanovisko. Pokud o to požádají, poskytne jim správní orgán informace o řízení, nestanoví-li zákon jinak.“ Podle odst. 3 uvedeného ustanovení „nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.“

55. Jak vyplývá ze správního spisu, bylo žalobci dne 8. 4. 2013 doručeno Oznámení o provedené kontrole a výsledku rozboru ze dne 5. 4. 2013. Žalobce se k výsledkům rozboru vyjádřil přípisem ze dne 10. 4. 2013 (viz odst. 33). Prvostupňový správní orgán oznámil žalobci podle § 46 odst. 1 správního řádu přípisem ze 17. 4. 2013 zahájení správního řízení z moci úřední o porušení ustanovení § 3 odst. 1 ZPH. V oznámení je uvedeno provedení kontrol dne 26. 2. 2013 a dne 6. 3. 2013 a výsledky laboratorních zkoušek odebraných vzorků (obdobně, jak je uveden výše). Prvostupňový správní orgán vydal současně dne 17. 4. 2013 pod čj. ČOI 46568/13/2200 usnesení, ve kterém s odkazem na § 36 odst. 1 správního řádu rozhodl, že je žalobce, jako účastník správního řízení vedeného pod sp.zn. ČOI 20236/13/2200, oprávněn navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy, a to ve lhůtě 10 dnů od dne oznámení usnesení. V odůvodnění usnesení je zdůvodněno oprávnění správního orgánu stanovit lhůtu pro uplatnění práva navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy ustanovením § 36 odst. 1 správního řádu „tak, aby bylo možné rozhodnout na základě řádně zjištěného stavu věci při dodržení zásady rychlosti řízení“. V poslední větě odůvodnění usnesení je bez dalšího uvedeno: „Po uplynutí shora uvedené lhůty bude ve věci vydáno rozhodnutí.“ Žalobce byl v závěru poučen o možnosti podat proti tomuto usnesení odvolání (§ 76 odst. 5 správního řádu). Žalobce se po zahájení řízení vyjádřil přípisem ze dne 22. 4. 2013, jehož obsah je totožný z obsahem vyjádření ze dne 10. 4. 2013 (viz odst. 33).
56. Žalobce v žalobě argumentoval rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2009, čj. 4 As 71/2008 – 123, a citoval, že „...správní orgán byl v dané věci povinen poskytnout stěžovateli možnost vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí v okamžiku, kdy měl za to, že shromáždil všechny potřebné podklady a další dokazování již není třeba provádět. Rozhodně však z nich nelze dovodit, že je postačující poskytnout možnost vyjádřit se k podkladům, jak to učinil žalovaný, ve stádiu, kdy ještě není shromažďování podkladů uzavřeno, nejsou shromážděny všechny podklady pro rozhodnutí, a poté dále podklady doplňovat, aniž by účastníkům byla dána ještě možnost s doplněnými podklady se seznámit dodatečně. V takovém případě jsou tito účastníci řízení v jeho závěru postaveni mimo hru, a je jim v podstatě teprve až v odůvodnění rozhodnutí sděleno, jaké všechny podklady a důkazy byly podkladem pro vydané rozhodnutí. Vyjádření a výhrady podkladům a důkazům takto doplněným potom mohou účastníci paradoxně uplatnit až v návazném opravném či přezkumném prostředku. (...) Opačný než výše uvedený názor by vedl k závěru, že správní orgán bez ohledu na umožnění vyjádřit se k podkladu rozhodnutí i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě bez možnosti navrhopvat jeho doplnění, již předvídá, jak rozhodne, čímž by porušoval i zásadu volného hodnocení důkazů. Tuto vadu řízení, již se dopustil žalovaný správní orgán, Městský soud v Praze neshledal dostatečně důvodnou, a to přesto, že se jedná o právní otázku, která již byla konstantně řešena v mnoha judikátech, přičemž stěžovatel také na některé z nich sám poukazoval v žalobě, což městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku mlčky přešel ...“
57. Dle názoru soudu byl žalobcem citovaný judikát Nejvyššího správního soudu korigován rozsudkem tohoto soudu ze dne 26. 2. 2010, čj. 8 Afs 21/2009 – 243, publikovaném pod č. 2073/2010 Sb. NSS, kde je uvedeno, že „není samo o sobě porušením § 36 odst. 3 správního řádu z roku 2004, pokud správní orgán souběžně s oznámením o zahájení správního řízení stanoví jednak lhůtu, ve které lze navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy a rovněž následnou lhůtu, ve které se účastníci mohou vyjádřit k podkladům rozhodnutí. Vždy je třeba zkoumat, zda poté, kdy účastník v souladu s poučením postupoval, byl správní spis následně doplňován či

nikoli, a zda tak účastník měl faktickou možnost se s úplným správním spisem seznámit“.

58. Procesní pochybení však soud spatřuje v tom, že byla v usnesení ze dne 17. 4. 2013 stanovena lhůta, ve které mohl žalobce uplatnit svá práva vyplývající z ustanovení § 36 odst. 1 správního řádu (navrhnout důkazy a činit jiné návrhy), nikoliv následná lhůta, ve které mohl uplatnit oprávnění podle § 36 odst. 3 správního řádu (vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí). Pokud stanovil správní orgán lhůtu pro uplatnění oprávnění účastníka řízení podle § 36 odst. 1 správního řádu a současně v odůvodnění usnesení uvedl, že bude po uplynutí uvedené lhůty ve věci vydáno rozhodnutí, musí soud dát žalobci za pravdu v tom, že poslední věta odůvodnění usnesení ze dne 17. 4. 2013 je postavena kategoricky a navozuje tak dojem koncentrace řízení. Vhodnější formulace by byla, pokud by správní orgán účastníku řízení sdělil, že bude po marném uplynutí stanovené lhůty, ve které se účastník nevyjádří k dosavadním jemu známým podkladům pro rozhodnutí, za situace, že nenavrhne důkazy nebo nečiní jiné návrhy, vydáno rozhodnutí. Z obsahu správního spisu je však zřejmé, že bylo usnesení ze dne 17. 4. 2013 téhož dne žalobci doručeno do datové schránky. Žalobce měl možnost se proti déle stanovené lhůty odvolat, což neučinil. Žalobce se ve stanovené lhůtě k podkladům rozhodnutí, zejména k výsledkům laboratorních zkoušek, které mu byly již známy, vyjádřil přípisem ze dne 22. 4. 2013 (viz odst. 33), ve smyslu § 36 odst. 1 správního řádu však nenavrhl žádné důkazy a neučinil ani žádný jiný návrh. Správní spis tak byl doplněn pouze o vyjádření žalobce ze dne 22. 4. 2013, tedy nikoli o podklady, se kterými by žalobce nebyl seznámen. Proto nebylo porušením procesního práva žalobce ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, když bylo následně dne 10. 5. 2013 vydáno prvostupňové rozhodnutí. Uvedené procesní pochybení prvostupňového správního orgánu (kterým nyní v žalobě žalobce zdůvodňuje, proč ve stanovené lhůtě nevyužil svá oprávnění vyplývající z § 36 odst. 1 správního řádu a že jím bylo porušeno oprávnění žalobce podle § 36 odst. 3 správního řádu) soud hodnotí jako porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které nemohlo a nemělo vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé.
59. K námitkám žalobce, že mu porušením práva podle § 36 odst. 3 správního řádu nebylo umožněno nahlédnout do konceptu rozhodnutí po provedení všech důkazů, soud uvádí, že součástí podkladů rozhodnutí, s nimiž musí být ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu dána účastníku správního řízení možnost se seznámit a vyjádřit se k nim, není koncept správního rozhodnutí po provedení všech důkazů a po jejich předběžném vyhodnocení správním orgánem. Správní orgán nemá povinnost seznamovat účastníka správního řízení se závěry, k nimž na základě hodnocení podkladů, s nimiž účastníka řízení seznamuje, ve svém rozhodnutí teprve dospěje (srov. rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 27. 9. 2007, čj. 62 Ca1/2007-153, publikované pod č. 2077/2010 Sb.NSS).
60. Na místě nejsou ani spekulace žalobce o tom, že správní orgán, který takto kombinuje výzvy, předem počítá s tím, že důkazním návrhům účastníka řízení nevyhoví. Jak již bylo uvedeno, judikatura správních soudů dovozuje, že je správní orgán na základě ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu oprávněn, pokud nebyl správní spis doplněn o žádné další podklady pro rozhodnutí, se kterými by účastník řízení nebyl seznámen, rozhodnout ve věci. Žalobce v žalobě netvrdí, že by navrhoval provedení konkrétního důkazu, který v daném správním řízení nebyl proveden, netvrdí, že by učinil jiný návrh, ke kterému nebylo správními orgány přihlédnuto. Soud proto dospěl k závěru, že postupem správního orgánu nebyla porušena práva žalobce jako účastníka daného správního řízení plynoucí mu z ustanovení § 36 odst. 1 a 3 správního řádu, garantovaná § 4 odst. 4 správního řádu, podle něhož správní orgány umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy.
61. Zákon o pohonných hmotách upravuje v § 10 odst. 1 obecný liberační důvod, podle něhož „právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. Podle § 10 odst. 2 ZDPH při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům“.

62. Dovolával-li se žalobce přítomnosti liberačních důvodů, tedy důvodů, které by i přes objektivní odpovědnost za spáchání správního deliktu podle § 9 odst. 1 ZPH prokazovaly, že za tento správní delikt neodpovídá, leželo na něm důkazní břemeno spočívající v tom, že by musel prokázat, že ani přes veškeré své úsilí, které bylo možné po něm požadovat k tomu, aby zabránil porušení povinnosti podle § 3 odst. 1 ZPH, se mu porušení této povinnosti nepodařilo zabránit (viz obdobně rozsudek NSS ze dne 9. 2. 2011, čj. 1 As 112/2010 – 52).
63. Ze správního spisu nevyplývá, že by se žalobce snažil prokázat, resp. prokázal, že ani přes veškeré své úsilí se mu nepodařilo zabránit prodeji nejakostní pohonné hmoty, anebo že by si byl jejího znehodnocení před provedenými kontrolami vědom, např. na základě vlastních (např. orientačních) kontrol před uvedením do prodeje apod. Žalobce pouze uvádí, že po té, kdy se po kontrole provedené dne 6. 3. 2013 dozvěděl o výsledku laboratorní zkoušky vzorku benzínu odebraného při kontrole dne 26. 2. 2013, uzavřel prodej benzínu BA 95 na čerpací stanici Černošín a na vlastní náklad provedl rozbor vzorku ČOI ze dne 6. 3. 2013 a na základě výsledků tohoto rozboru rozhodl o odčerpání veškeré zásoby předmětného benzínu BA 95 z nádrže čerpací stanice v Černošíně, ke kterému došlo 8. 3. 2013, a odčerpaný benzín byl odvezen do skladu ČEPRO k likvidaci. K tomu soud uvádí, že uvedené jednání žalobce bylo nepochybně správné. Žalobce však takto jednal až ex post, tedy teprve poté, kdy mu byly známy výsledky odběru z 26. 2. 2013 a sám se přesvědčil o kontaminaci benzínu z odběru učiněného 6. 3. 2013. Výměna nejakostní pohonné hmoty za pohonnou hmotu vyhovující požadavkům ČSN EN 228 (2009) – BS byla odstraněním následků předchozího porušení zákonné povinnosti (§ 3 odst. 1 ZPH). Tento postup nelze považovat v smyslu § 10 odst. 1 ZPH za postup, kdy právnická osoba „vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila“.
64. Stejně tak není možné, považovat za liberační důvody ve smyslu § 10 odst. 1 ZPH skutečnosti uváděné žalobcem ve vyjádření ze dne 22. 4. 2013, že jako provozovatel sítě čerpacích stanic PAP OIL věnuje maximální úsilí k zajištění kvality prodáváných pohonných látek, jejichž výhradním dodavatelem je společnost Slovnaft Česká republika, spol. s r.o., distributorem je mezinárodní společnost KLACSKA a veškeré technologie na čerpacích stanicích provozovaných žalobcem jsou pravidelně v rámci technologické prohlídky kontrolovány akreditovanými servisními organizacemi. Takovým důvodem není ani skutečnost, že je žalobce členem nadnárodní skupiny MOL, která věnuje mimořádnou pozornost dodržování legislativy v jednotlivých zemích. Jak již bylo uvedeno, odpovědnost za tento druh správního deliktu je objektivní a žalobce se jí nemůže zprostit odkazem na smluvní ujednání (dodavatel, distributor, technologické prohlídky zařízení na čerpacích stanicích) či odkazem na porušení povinnosti ze strany smluvního partnera (pochybení při výrobě či dovozu pohonné hmoty). V té souvislosti soud odkazuje na již výše uvedené, že důvodem zproštění sankční odpovědnosti v případě správního deliktu podle § 9 odst. 1 ZPH nemůže být skutečnost, že žalobce jednal v dobré víře, že nejednal úmyslně, že nebylo prokázáno jeho zavinění.
65. Žalobce poukázal na to, že možnosti, kterými by bylo možno zabránit porušení dané povinnosti, jsou omezené. V tom mu soud dává za pravdu a ztotožňuje se s vyjádřením žalovaného k žalobě, že je na místě použít liberační důvody ve zcela výjimečných situacích (jako příklad žalovaný uvádí zásah vyšší moci). Soud v této souvislosti uvádí základní požadavky a doporučení pro zabezpečení jakosti prodáváných pohonných hmot, které může provozovatel čerpací stanice nevlastnící prostředky pro laboratorní kontrolu jakosti dodávek realizovat, aby splnil požadavky vycházející ze zákona o pohonných hmotách, jak je charakterizoval s odkazem na znalecký posudek Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 7. 5. 2013, sp.zn. 10 A 373/2011 (dostupném na www.nssoud.cz):
- „A) při výběru dodavatele/přepravce paliva uplatnit požadavek na certifikát podle normy ISO 9001, případně se zaměřit na důslednou kontrolu systému zabezpečení jakosti prodáváných pohonných hmot (zejména na druhovost přepravovaného materiálu, technologické postupy při změně přepravovaného produktu/procesy čištění komor nebo přepravní nádrže a podobně)

B) objednávku na objem dodávky paliva uplatňovat se zřetelem na aktuální volnou kapacitu nádrže čerpací stanice a dané roční období, v případě možnosti uplatnit požadavek na zapečetění výdejního potrubí z nádrže nebo komory přepravního prostředku v místě jeho plnění (rafinérie či velkosklad) před stočením dodávky paliva a kontrolovat obsluhou čerpací stanice neporušenost pečeti výrobce/výdejce.

C) z jednotlivých dodávek odebírat vzorky pro vizuální posouzení vzhledu stanovení hustoty. Pokud bude rozdíl mezi údaji na osvědčení jakosti a stanovenou hodnotou hustoty při 15 °C větší než 1,2 kg/m³, nepřipustit stočení paliva do nádrže čerpací stanice a dodávku reklamovat z důvodu překročení přípustné reprodukovatelnosti a podezření na porušení jakosti.

D) z každé dodávky odebírat referenční vzorky, vést zápisy o jejich odběru a ukládat je po dobu, než bude obsah nádrže obměněn, případně realizovat periodickou kontrolu jakosti dodaného paliva ve smluvní laboratoři.

E) pohonné hmoty odebírat především od jejich výrobce nebo ze skladů, které mají vlastní laboratoře vydávající osvědčení o jakosti a zavedený systém jakosti a kontroly jakosti.“

66. Žalobce, krom tvrzení uvedených ve vyjádření ze dne 22. 4. 2013, ve správním řízení nepředložil ani nenavrhl provedení důkazů prokazujících, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti stanovené v § 3 odst. 1 ZPH zabránil. V žalobě pak netvrdil, že by takový důkaz navrhoval a správní orgány jej neprovedly. Soud proto učinil závěr, že se žalobce dopustil správního deliktu podle § 9 odst. 1 ZPH, za který objektivně odpovídá, a neprokázal splnění podmínek pro liberaci z jeho odpovědnosti podle § 10 odst. 1 ZPH.

XI.

Rozhodnutí soudu

67. Soud dospěl k závěru, že ve smyslu § 78 odst. 2 s. ř. s. nejsou důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, proto rozhodl o jeho snížení v mezích zákonem dovolených, neboť takové rozhodnutí bylo možné učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšly správní orgány obou stupňů, nebylo nutné jej vlastním dokazováním soudu doplnit a žalobce takový postup v žalobě navrhl.

XII.

Náklady řízení

68. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého má právo na náhradu nákladů řízení úspěšný žalobce. Účelně vynaložené náklady řízení v tomto případě sestávají 1) ze zaplaceného soudního poplatku za podanou žalobu proti správnímu rozhodnutí ve výši 3 000 Kč; 2) z odměny advokáta za devět úkonů právní služby v plné výši, tj. 3.100 Kč/úkon, kterými se rozumí převzetí a příprava právního zastoupení, sepsání žaloby ze dne 15. 3. 2013, sepsání vyjádření ze dne 11. 3. 2014, účast na jednání dne 17. 2. 2015, vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 21. 4. 2015, vyjádření žalobce ze dne 28. 1. 2016, účast na jednání dne 17. 2. 2016, vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 24. 5. 2016 a účast na jednání dne 28. 5. 2019 ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) ve spojení s § 7 bodem 5 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, celkem tedy 27.900 Kč; 3) z náhrady hotových výdajů v souvislosti s těmito devíti úkony právní služby v paušální výši 300 Kč/úkon podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu, tj. celkem 2.700 Kč; 4) z náhrady za promeškaný čas strávený cestou na jednání ve dnech 17. 2. 2015, 17. 2. 2016 a 28. 5. 2019 v celkové délce 12 půlhodin, tj. dle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu 1.200 Kč; 5) z cestovného sestávajícího z částek 208 Kč za cestu vlakem z Prahy do Plzně dne 28. 5. 2019 a 99 Kč za cestu autobusem z Plzně do Prahy téhož dne, celkem tudíž 307 Kč; 6) z příslušné částky daně z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen z odměny a z náhrad odvést, ve výši 6.742,47 Kč.

69. Soud nepřiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení spočívajících v odměně advokáta za sepis vyjádření ze dne 10. 10. 2016 a ze dne 11. 3. 2019, neboť tato podání již nepřinášela žádnou novou relevantní právní argumentaci, včetně náhrady hotových výdajů v souvislosti s těmito dvěma úkony právní služby. Dále soud nepřiznal žalobci právo na náhradu nákladů za cestu zástupce městskou hromadnou dopravou, neboť náhrada stanovená paušálně ve výši 300 Kč/úkon pokrývá mj. právě místní přepravné (srov. § 13 odst. 4 advokátního tarifu).
70. Žalované tudíž byla uložena povinnost nahradit žalobci náklady řízení v celkové výši **41.849,47 Kč**. Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalované určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a stanovena přiměřená lhůta podle § 160 odst. 1 části věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. (s přihlédnutím k možnostem žalované tuto platbu realizovat).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň dne 28. 5. 2019

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu